

Jørgen Hedager Nielsen

Stykkevis

- rundt i den kristne tro på et år

Lohse

Forord

Denne andagtsbog giver en enkel introduktion til de grundlæggende sandheder i den kristne tro. Hver dag bliver vi mindet om et lille stykke af det, der virkelig betyder noget her i livet. I løbet af et år møder vi skabelse, synd, frelse, livet i Kristus, livet efter døden og meget mere. Vi kommer rundt om hele den kristne tro i en evangelisk-luthersk form. Hvorfor jeg har valgt den udpræget lutherske tilgang, er begrundet i efterskriftet.

Når man kombinerer en troslære med en andagtsbog, må der foretages nogle valg. En troslære skal helst være systematisk, så temaerne præsenteres i en logisk og sammenhængende rækkefølge. En andagtsbog bør være afvekslende, så man ikke skal læse om tunge temaer en hel måned i træk. Derfor er troslæren i denne bog delt ind i temaer med cirka en uge til hver. Disse temaer er blandet, så der er en passende afveksling. Søger man et bestemt tema, hjælper et register bag i bogen med det.

Temaerne er tillempet kirkeårets gang. Det er derfor bedst at følge datoerne. Man kan fint tage bogen i brug i løbet af året, men så anbefales det, at man alligevel begynder med stykkerne til de to første uger i januar. De er nemlig en introduktion til det grundlæggende i den kristne tro.

Mellem temaerne giver et par frie andagter yderligere afveksling.

Det er kun Gud, der kan skabe tro og fornyelse, så vi har brug for hans hjælp. Den giver han gerne til enhver, der beder om det – og det har vi brug for, uanset om vi er forkyndere eller tilhørere.

*Jørgen Hedager Nielsen
Børkop, september 2023*

Forkortelser med mere

GT: Det gamle Testamente

NT: Det nye Testamente

DDS: Den Danske Salmebog

Bibelhenviisninger er angivet efter den liste over forkortelser af de bibelske skrifter, som findes i de fleste bibles.

Kursiveringer i bibelcitater er tilføjet af forfatteren.

De fleste af Luther-citaterne er hentet fra hjemmesiden *lutherdansk.dk*. De er derfor hovedsageligt oversat af denne hjemmesides redaktør Finn B. Andersen.

Søg først Guds rige

I Bjergprædikenen taler Jesus blandt andet om bekymring. Han indleder med at slå fast, at ingen kan tjene to herrer. »Han vil enten hade den ene og elske den anden eller holde sig til den ene og ringeagte den anden,« siger han (Matt 6,24).

De to herrer er Gud og pengene. Og det er penge, der giver bekymringer.

For at hjælpe os til at prioritere rigtigt minder Jesus om, at Gud sørger for alt, hvad vi har brug for. Vi behøver ikke bekymre os. Tænk på himlens fugle og markens liljer. Gud sørger for, at de har, hvad de har brug for, og det vil han også gøre for os.

Og så slutter afsnittet med et herligt løfte: »Men søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift« (Matt 6,33).

Jesus talte ikke ind i et velfærdssamfund. Hvis der var misvækst, blev der hungersnød. De kendte også til alvorlig sygdom og til krig og besættelse. Vores vilkår i Danmark er helt anderledes end deres, men fristelsen til at lade pengene være vores Gud er ikke mindre.

Heldigvis står Guds løfte stadig fast: Den, der søger Gud først, vil få alt nødvendigt i tilgift. Ja, Gud velsigner måske endda med mere, end vi egentlig har brug for.

At søge Gud er at lade sit liv være åbent for ham og lade ham afgøre prioriteringerne.

Kærlighed med forhindringer

Gud elsker mennesker. Faktisk er vi det bedste, han ved. Gud ønsker fællesskab med os. Han indbyder: »Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile« (Matt 11,28). Denne indbydelse viser, at Guds kærlighed er uden betingelser. Den gælder alle, også dem, der ikke har overskud.

Andre guder siger også: »Kom til mig.« Men de har betingelser. Vi skal have noget med til dem. Gerninger, ofre, villighed, indsigt. Kun i kristendommen indbydes vi til at komme, helt som vi er. Gud er nemlig først kommet til os. Det er det, vi fejrer i julen. Den Jesus, der indbyder alle, som har tomme, trætte hænder, han er Guds søn, der blev menneske.

Gud ønsker fællesskab med os, men der er en stor hindring. Trods sin almagt kan Gud ikke alt. På grund af sin kærlighed har han sat en begrænsning for sig selv. Han vil ikke tvinge nogen.

Vi er *syndere*, der har brug for tilgivelse og hjælp til livet. Det hører vi om i fastetiden. På grund af Jesu død for os kan han tilgive os. Det hører vi om i påsken.

Han hjælper os med at tage det første skridt – og alle de skridt, der senere skal tages i følgeskab med ham. Det hører vi om i pinsen og resten af året. Indbydelsen er der, og Gud har gjort, hvad der skal til, for at hans dør kan stå åben for os. Men han tvinger ingen.

Jesus viser os Gud

»Sådan ville den Gud, jeg tror på, aldrig gøre!« Den bemærkning kan man indimellem høre, når et eller andet i kristendommen diskuteres. Baggrunden for argumentet er, at vi har forskellige billeder af Gud. Men kan min forestilling om Gud overhovedet bruges i en debat om sandheden?

Lad os prøve et lille tankeeksperiment. Hvis der findes en Gud, der elsker mig, vil han så undlade at fortælle mig det? Eller vil han henvende sig til mig? Og hvis det er sådan, at jeg ikke kan finde vej til ham, vil han så ikke kalde på mig?

En ateist skrev i et læserbrev: »Jeg har sagt til Gud, at jeg ikke vil have med ham at gøre. Men af en eller anden grund forstår han ikke et vink med en vognstang.« En frisk bemærkning i betragtning af, hvad der er på spil. Men også en stor trøst. Det ligger nemlig helt naturligt for os at afvise Gud, når han vil have plads i vores liv, men Gud lader sig ikke uden videre afvise.

Vores natur har den begrænsning, at vi ikke kan tænke os frem til Gud. Han ligger uden for vores forestillingsevne. Når vi alligevel kan have et sandt billede af ham, skyldes det, at Gud henvender sig til os.

Gud har talt til os på mange måder, men først og fremmest lærer vi Gud at kende ved at se på Jesus. »Den, der har set mig, har set Faderen,« sagde han (Joh 14,9).

Min far

Da Jesus lærte disciplene den bøn, som siden skulle blive elsket af alle kristne ud over hele jorden, indledte han med »far« (Matt 6,9). I sin lille katekismus forklarer Luther: »Gud vil dermed opmuntre os til at tro på, at han virkelig er vores far, og at vi virkelig er hans børn. Det gør han, for at vi trygt og med al tillidsfuldhed skal bede til ham, ligesom de kære børn kommer til deres kære far.«

Måske er det blevet så selvfølgelig for os, at vi har glemt, hvor stort et privilegium det er. Det blev jeg mindet om, da jeg engang snakkede med Panteha, der voksede op i Iran som muslim, men har mødt Jesus i Danmark og er blevet døbt.

»Vi kristne kalder Gud for vores far,« sagde hun. »En muslim er som en slave for Gud, men i kristendommen er det totalt anderledes. Det er som en forbindelse mellem en god far og hans barn. Jeg må kalde Gud min far, og det handler om kærlighed, tilgivelse og tryghed.«

Hun understreger, at Gud også er en far, der forventer noget af sit barn. Han opdrager os, men det sker altid med baggrund i, at han kun vil os det bedste.

Vi kan altid komme til vores himmelske far, som et barn tillidsfuldt kommer til sin kærlige far, også selv om det sker netop den dag, hvor jeg har ødelagt en af de gaver, han har givet mig.

Far opdrager os

»Al opdragelse vækker rigtignok snarere ubehag end glæde, mens den står på, men bagefter bliver frugten fred og retfærdighed for dem, der har gennemgået den« (Hebr 12,11).

Sådan lyder konklusionen i et afsnit i Hebræerbrevet, hvor forfatteren har undervist om, hvad det også betyder at have Gud som sin far.

Det er i den forbindelse, vi finder det kendte ord: »Herren tugter den, han elsker.« Det er vist ikke altid, vi forbinder noget positivt med det, men hør så forfatterens argument: »Hvis I lades uden den opdragelse, er I uægte børn og ikke sønner.« Tanken er, at det hører med til et godt forhold mellem far og barn, at opdragelsen også indeholder tugt.

Hvis vi er vokset op med gode forældre, viste vi dem sikkert respekt og kærlighed. Må vi da ikke endnu mere tage imod vores himmelske fars opdragelse? »For vore fædre tugtede os for en kort tid, som de nu ville, men Gud gør det til vort bedste, for at vi skal få del i hans hellighed« (Hebr 12,10).

Udgangspunktet er, at vi allerede er Guds børn. Vi skal ikke opføre os ordentligt for at fortjene barnekår hos Gud. Vi skal lade os opdrage af Gud, fordi vi, helt uden at have fortjent det, allerede er hans børn.

Formålet med hans opdragelse er, at vi på bedste måde kan fylde den plads, han har givet os i sin verden.

Far eller mor?

Bibelen siger »han« om Gud. Det betyder ikke, at han er en mand. Han er Gud, og derfor også så meget mere end en mand. I glimt ser vi feminine sider af Gud, men han omtales altså som »han«. Derfor er det også helt naturligt, at han kaldes far og ikke mor.

Men hvad så med Jesu mor Maria? Katolikkerne kalder hende Guds Moder, fordi hun var mor til Jesus. Kan man ikke bede til hende, hvis man har brug for en kvindelig Gud? Nej, for hun var ganske vist et særligt menneske – men dog kun et menneske. Og ifølge katolikkerne selv, så tilbeder de heller ikke Maria, som de tilbeder Gud.

Et sted skriver profeten Esajas: »Men Zion siger: 'Herren har glemt mig!'« Til det lyder Guds svar: »Glemmer en kvinde sit diende barn? Glemmer en mor det barn, hun fødte? Selv om de skulle glemme, glemmer jeg ikke dig« (Es 49,14-15).

Når Gud skal understrege, at han ikke glemmer sit barn, sammenligner han sig med en mor. Det betyder ikke, at vi kan lave »fadervor« om til »modervor«, men der sker ikke noget ved, at man ser Gud for sig som én, der også har feminine kvaliteter.

I skabelsesberetningen læser vi, at Gud skabte mennesket i sit billede: »... som mand og kvinde skabte han dem (1 Mos 1,27). På en eller anden måde bærer vi Guds billede sammen som mand og kvinde. Men vi må respektere, at han præsenterer sig som en far.

Min hyrde

Kong David var oprindelig fårehyrde af profession. Han vidste derfor, at får er nogle af de dumme blandt dyrene. De har meget lidt stedsans, så de farer let vild. De kan ikke selv finde frem til den sunde føde, og de springer ikke over det giftige. De har næsten ingen forsvarsmekanismer og er derfor afhængige af at blive beskyttet.

Trods alt dette sammenligner David sig selv med et får, for på mange måder har han erfaret, at vi mennesker ligner fårene. Han har skrevet en fantastisk salme, hvor han lovpriser Gud som den gode hyrde, der hjælper fårene med alt det, de ikke selv kan klare, og det er jo stort set alt:

»Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød,
han lader mig ligge i grønne enge,
han leder mig til det stille vand.
Han giver mig kraft på ny,
han leder mig ad rette stier
for sit navns skyld.
Selv om jeg går i mørkets dal,
frygter jeg intet ondt,
for du er hos mig,
din stok og din stav er min trøst« (Sl 23,1-4).

Et får kan ikke have flere hyrder. Derfor siger David indirekte: Herren og ingen anden er min hyrde. Kun hos Herren er jeg tryk og i sikkerhed.

Guds kærlighed

»For jeg er vis på, at hverken død eller liv eller engle eller magter eller noget nuværende eller noget kommende eller kræfter eller noget i det høje eller i det dybe eller nogen anden skabning kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus, vor Herre« (Rom 8,38-39).

Har Paulus glemt noget i sin opremsning? Nej, der er virkelig intet, der kan forhindre Guds kærlighed i at omslutte mig. Men der er alligevel én, Paulus ikke nævner, nemlig mig. Gud tvinger ingen. Jeg er fri til at gå en anden vej. Gør jeg det, vil hans kærlighed stadig være der, men den vil være forgæves.

Jeg kan aldrig komme så langt væk fra Gud, at hans kærlighed ikke kan nå mig. Uanset, hvor jeg har forvildet mig hen, er han der også. Rækker jeg en hånd ud, vil han gribe den, uanset hvilket mudderhul jeg sidder i.

Det lyder måske som en god livsforsikring. Jeg kan leve, som jeg vil og så lukke Gud ind til sidst. Men det er dumt af mindst to grunde. Jeg går glip af den rigdom, som det er at leve mit liv i fællesskab med Gud, og jeg har ingen garanti for, at jeg efter et liv borte fra Gud pludselig kan vende om til ham. Nogle bliver så blinde og døve for det åndelige, at selv Gud må opgive at trænge igennem til dem. Og hvem siger for øvrigt, at der bliver tid til det?

Så lev da hele livet i varmen og trygheden under Guds kærlighed.